

Θράκα νι ἀπὸ ἀνάγκη (τὸν εἶδον ἀπὸ ἀγναντία) Τσακων.
Φρ. Ἀγνάντι ἀγνάντια (ὁ εἶς ἀπέναντι τοῦ ἄλλου) Παξ. :

Ἄσμ.
Ἀνάδια μου ἦρθες κ' ἑκατοες σὰν ἥλιος, σὰν φεγάρι
ρήτ.

Βγαίνει 'ς τὰ πέντε ἀλώνια, ἀγνάτιο 'ς τὸ χωριό,
γλέπει φωτιές καὶ καίνε μέσ' 'ς τὰ σπῆτια του
ρκαδ.

Ἀγνάντια σου κι ἀγνάντια μου θὰ στήσ' ἕνα γιοφύρι,
γιὰ νὰ περνῶ κάθε στιγμή νὰ σὲ φιλῶ 'ς τὰ χεῖλη
ἡπ.

Κ' ἕνα δεδρὸ ἀνάδια τση ἡμημένο, μαραμμένο
ρήτ.

*Ἐκατο ἀγνάδια σου | γιὰ νὰ θεωρῶ τὰ μάθια σου
Μήλ. Καὶ μετὰ τῆς προθέσεως ἀπὸ Λευκ. Λυκ. (Λιβύσσ.)
Μακεδ. (Μελέν. Πάγγ.) Σκόπ. : Οὐτ' ἀπ' ἀγνάδιον δὲν ἦρθις
νὰ μᾶσε ἰδῆς Σκόπ. || Ἄσμ.

Μιὰ γραιά, πονλὸν γραιά, | δὲ μπουροῦσι νὰ π'λαλή,
ἀπ' ἀγνάδια φώναξι

Πάγγ. Συνών. ἀγαγναντίς. 2) Ἐπί, ἐπάνω Θράκ.
(Ἀδριανούπ.) Κίμωλ. : Ὁ ψάρτης ἦτανε χρόνια ἀνάντια
'ς τὸ κρεββάτι (κλινήρης) Κίμωλ. || Ἄσμ.

Τοῦ τρίτου τοῦ φαρμακιοῦ ἀγνάντια 'ς τὴν καρδιά του
(φαρμακιοῦ ἐνν. καρφί) Ἀδριανούπ.

Β) Οὐσ. 1) Ὁ ἀπέναντι τόπος, πρὸς τὸν ὁποῖον
δύναται τις ἀκωλύτως νὰ βλέπῃ ἐνθ' ἀν. : Ἐλα 'ς τ' ἀγνάν-
τιο νὰ σοῦ πῶ Ἀρκαδ. Εἰπέτε τὴν κυρίτσα σας νὰ βγῇ
'ς τ' ἀγνάντι νὰ τὴν διῶ ἀγν. τόπ. || Φρ. Γύρ'σα τ' ἀνάδι
(τρόπον τινὰ ὅλον τὸν πέριξ τόπον) ἡπ. || Ἄσμ.

*Ἐβγα 'ς τ' ἀγνάντιο νὰ σὲ δῶ, ἔβγα 'ς τὸ παραθύρι
ἡπ. Πβ. ξαγνάντιο. 2) Ἡ πέριξ τόπου τινὸς θέα
Σκόπ. Στερελλ. (Ἀρτοτ.) κ. ἀ. : Βλέπ'ς τί ἀγνάδιον ἔχ' τοῖ
καλύβ' μας ! Σκόπ. Τοῦ χουριῦ ἔχ' ἀγνάντιον, βλέπεις ὁλοῦθι
Ἀρτοτ. Ἐδῶ ἔχει ἀγνάντιον αὐτόθι. 3) Τόπος ἀπο-
πτος, περίβλεπτος, ἀγναντερός πολλαχ. : Γί' ἀνέβα αὐτοῖ
'πάν' 'ς τ' ἀγνάδιον νὰ δῆς, φαίνεται κἀνένα καίτ' ; Ζαγορ. Τὰ
βόιδα ἦρθαν 'ς τ' ἀγνάδιο Μάν. Βγήκαμε 'ς τ' ἀγνάντι
(συνών. φρ. βγήκαμε 'ς τὸ ξάντι) Κύμ. Ἐβγα 'ς τ' ἀγνάντιο
Καλάβρυτ. Γῆδου 'ς τ' ἀγνάδιον (γῆδου=ἦτο. Συνών. φρ.
ἐπῆγε ν' ἀγναντέψῃ) Σαμοθρ. || Ἄσμ.

Σὲ ἀγνάντιο βγήκα κ' ἑκατο 'ς ἕνα ψηλὸ λιθάρι
Καλάβρυτ. Λάστ.

Παπλᾶς 'ς τ' ἀγνάντιο ἑκατοε τηράει καὶ ρωτάει
Λάστ. Συνών. *ἀγναντία. 4) Ὅψις, πρόσωπον,
ἐμφάνισις Κύθηρ. : Ἀνάδιο καλὸ 'χει 'κείν' ἢ γυναῖκα.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπωνύμ. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀγνάδιο Πελοπν.
(Μάν.) Ἀγνάντια ἡπ.

*ἀγναντία ἢ, ἀναῖα Κάρκ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. ἐναντίος. Τὸ ἀναῖα ἐκ τοῦ
ἀμαρτ. ἀναδία.

Ὑψηλὸς καὶ περίοπτος τόπος. Συνών. ἀγνάντια Β3.

*ἀγναντιάδα ἢ, ἀνεδιάδα Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀγνάντια, παρ' ὃ καὶ ἀνάδι.

Ὁ πρὸ τῆς οἰκίας ἢ ἄλλου τόπου ἐλεύθερος χῶρος,
θέα, ἀποψις : Ἡ ἀνεδιάδα τοῦ σπιτιοῦ.

ἀγναντίζω, ἀναντιάζω Χίος ἀναντιάζω Χίος
ἀναδιάζω Πελοπν. (Λακων. Μάν.) ἀναδιάζου Θεσσ. (Καρ-

δίτσ.) ἀναντιάν-νον Λυκ. (Λιβύσσ.) ἀναγκιάζω Κύπρ.
ἀναδιάζω Κορσ. Κύθηρ. ἀναδκιάζω Κύπρ. ἀνεγνιάζω
Χίος (Σιδερ.) ἀνεδιάζω Κρήτ. ἀγναντιάζω Θράκ. Κῶς
Νάξ. Χίος κ. ἀ. ἀγναδιάζω Νάξ. (Κορων.) ὕγναντιάζω
Ἰων. (Κρήν.) ὕγναδιάζω Κάλυμν. ἀγναδιάζω Νάξ.
(Ἀπύρανθ. Φιλότ.) ὕγναδιάζω Νάξ. (Ἀπύρανθ. Φιλότ.)
Πρόσωπ. γ' ἀγναντιζάξει Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀγνάντια. Ὁ τύπ. ἀγναντιζάξει διὰ
τοῦ ἀγναγκιάζει-ἀχκαγκιάζει. Πβ. ἀγναγκιον ἐν
λ. ἀγνάντια.

1) Εἶμαι, εὐρίσκομαι ἀντικρὺ, ἀντικρῶζω, βλέπω κατὰ
πρόσωπον Κρήτ. Κῶς Λυκ. (Λιβύσσ.) Πελοπν. (Μάν.)
Χίος κ. ἀ. : Βκαίνει ἀφ' τὴν μέσην τοῦ κυπαρισσιοῦ μιὰ κω-
πέλλα ὡσὰν τὸν ἄγγελον, ἀναντιάζ-ζει τὴν καλὰ καὶ γρονίζει
τὴν πρώτην του γυναῖκα Χίος Τὸν ἀνάντιαζαν καὶ δὲν ἀπο-
φασίζαν νὰ πάν κοντά του αὐτόθι. || Ἄσμ.

Οἱ Ξεχωριτες μοῦ εἶπανε | νὰ πάρουν τὰ τουφέκια τους,
νὰ κατεβοῦνε 'ς τὸ γαλὸ, | 'ς τὴν βάρδια ν' ἀναδιάσουνε,
τ' ὄνομα νὰ φωνάξουνε

Μάν. 2) Παρατηρῶ μακρόθεν Θεσσ. (Καρδίτσ.) Κύθηρ.
Κύπρ. Νάξ. (Κορων. κ. ἀ.) Πελοπν. (Λακων.) : Γιὰ ἀνάδιασι,
ἐρχετι ἢ κυρά σ' ; Καρδίτσ. Γιὰ ἀγνάντιασε νὰ διῆς, ἐρχεται ;
Νάξ. Τὸνε ὕγναδιασε ; — Πῆα κι ἀγνάδιασα, μὰ δὲν ἐρχεται
Κορων. β) Βλέπω μακράν, ἀπλῶς, βλέπω Θράκ. Κύθηρ.
Κύπρ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. Κορων. κ. ἀ.) : Μπρέ, μ' ἀγνάντιασε
'δ' ἐκεῖ μέσ' 'ς τὴν κορφή Νάξ. Αὐτὸ τὸ βόδι τὸ ἀγναντιάζω
Θράκ. Μπόβαλα μέσ' 'ς τὸ πηάδι καὶ ὕγναδιασα ἀδίπερα
Ἀπύρανθ. γ) Εἶμαι ὁρατός, φαίνομαι μακρόθεν Κρήτ.
Πελοπν. (Λακων. Μάν.) : Τὸ πατόρι ἀνάδιασε Λακων. || Ἄσμ.

Πάνου σὲ 'κείνη τὴν στιγμή | ν' ἀνάδιασαν καὶ πρόφτασαν
τὰ παλληκάρια τ' Ἀρμυροῦ !

(ν' ἀνάδιασαν = εἶθε νὰ ἐφαίνοντο) Μάν. 3) Ἀπολαύω
θέας τόπου τινὸς Κρήτ. 4) Προφυλάττω ὑπὸ στέγην
ἀπὸ τῆς βροχῆς ἢ τοῦ ἀνέμου Κύπρ.

ἀγνάντιασμα τό, Α.Ρουμελ. (Φιλιππούπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀγναντιάζω.

Τὸ ἀπάντημα, ἢ συνάντησις.

ἀγναντιαστὰ ἐπίρρ. ἀμάρτ. ἀγναδιαστὰ Μακεδ.
(Πάγγ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀγναντιαστός.

Κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ ἀγναντιάζουν, ἀπέναντι,
ἀγνάντια : Τὰ σπῆτια μας εἶν' ἀγναδιαστά.

ἀγναντίζω (I) Εὐβ. (Κάρυστ.) ἡπ. Κέρκ. Πελοπν.
(Καλάβρυτ.) ἀγναντίζον Εὐβ. (Κύμ. κ. ἀ.) Θράκ. (Ἀδρια-
νούπ.) Μακεδ. ἀγναδίζω Μεγίστ. ἀγναδίζου Θράκ. (Αἰν.)
ἀγναντῶ ἡπ. (Ζαγόρ.) Λευκ. Πελοπν. (Μεγαλόπ.) ἀγναν-
τάου ἡπ. (Ζαγόρ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀγνάντια. Πβ. ἀγναντεύω, ἀγναν-
τιάζω.

1) Ἀντικρῶζω ἡπ. Κέρκ. κ. ἀ. : Τὸ βλέμμα του ἀγνάντισε
τὸ βλέμμα τῆς δεῖνα Κέρκ. || Ἄσμ.

Ἥμουνα 'ς τὴ γῇ βαθρὰ χωμένος,
τὰ χερᾶκια μου σταυροδεμένα,
τὰ ποδάκια μου ἀγναντισμένα

ἡπ. 2) Παρατηρῶ μακρόθεν καὶ καθόλου παρατηρῶ,
θεῶμαι ἡπ. Θράκ. (Αἰν.) Λευκ. κ. ἀ. : Ἀγναντῶ τὰ πρό-

βατα Ἡπ. Ἀγναδίζον τὸν γιρὸ (παρατηρῶ τί καιρὸς εἶναι)
Αἰν. || Ἄσμ.

Σαρακηνὸς τὴν ἀγναντῖ ἀπὸ ψηλῇ ραχούλλα

Λευκ. Συνών. ἀγναντεύω 1. β) Φαίνομαι μακρό-
θεν, παρουσιάζομαι Εὐβ. (Κύμ. Κάρυστ.) Πελοπν. (Καλά-
βρυτ.): Δὲν ἀγνάντισε αὐτὸς Κύμ. Συνών. ἀγναντεύω
1 β, ξεμυτίζω.

ἀγναντίζω (II) Δαρδαν. (Ὀφρύν.) Θράκ. (Σάκκ.)
ἀγναδίζω Κρήτ. ἀγναδίζον Θράκ. Ἰμβρ. Σαμοθρ. ἀγνα-
τίζω Κύπρ. Μεγίστ. ἀγναδῶ Καππ. (Σίλατ.) ἀγνατοῦ
Λυκ. (Λιβύσσ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *ağnadım* διαλεκτ. ἀορ. τοῦ ρ.
anlatmak.

1) Ἐννοῶ, καταλαμβάνω ἐνθ' ἄν.: Ἐνι ξιουκέφαλους
κὶ δὲν ἀγναδίζ' τὶ δὸν λέγον (εἶναι ξεροκέφαλος καὶ δὲν
ἐννοεῖ τί τοῦ λέγω) Σαμοθρ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀγναεύω.

2) Μετβ. κάμνω τινὰ νὰ ἐννοήσῃ Θράκ. (Σάκκ.)
Σαμοθρ.: Δὲ δουλιῶ ν' ἀγναδίσουν τὸν χάλι μ' (δὲν δύναμαι
νὰ παραστήσω τὴν κατάστασίν μου) Σαμοθρ. Ἄν με
τ' ἀγνάντιζες, θὰ τὸ ἔκαμνα Σάκκ.

ἀγνάντιωμα τό, (I) ἀμάρτ. ἀχνιάγκιωμα Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἐναγντίωμα. Τὸ ἀχνιάγκιωμα
ἐκ τοῦ *ἀγνάντιωμα. Διὰ τὴν τροπὴν τοῦ μὲν γν εἰς
χν πβ. ἀγνός - ἀχνός, τοῦ δὲ ντ εἰς γκ πβ. ἀρχοντιὰ
- ἀρχογκιὰ, δόντια - δόγκια. Ἰδ. ΧΠαντελίδ. Φωνητ. 9.

Τόπος οἶονεῖ ἐναντιούμενος τῷ ἀνέμῳ, ἐμποδίζων τὸν
ἄνεμον καὶ τὸ ψῦχος, ὑπὴνεμος καὶ ἄλσεινός: Ἐλα νὰ
σταθοῦμεν δ' αὐτὸν ἐν ἀχνιάγκιωμαν (... ἐδῶ χαμαί, ὅπου
εἶναι τὸ μέρος ὑπὴνεμον).

ἀγνάντιωμα τό, (II) ἀγνάδιωμα Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀγνάντεια.

Τόπος ὑψηλὸς ἀποπτος, περίοπτος: Ἀνέβηκα ἔς τὸ
ἀγνάδιωμα κ' εἶδα ὅλη τὴν τοίμοβα.

ἀγναντιώνει ἀμάρτ. ἀχνιαγκιών-ναι Κύπρ. (Κώμα
Γιαλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀγνάντεια. Τὸ ἀχνιαγκιών-ναι
ἐκ τοῦ ἀγναγκιών-ναι - ἀχναγκιών-ναι.

Ἀπρόσωπ. δὲν φυσᾷ, δὲν κάμνει ψῦχος, εἶναι τόπος
ὑπὴνεμος: Νὰ κάτσουμεν δ' αὐτὸν ποῦ ἀχνιαγκιών-ναι (... ἐδῶ
χαμαί, ὅπου εἶναι τὸ μέρος ὑπὴνεμον).

ἄγναντος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἄγναδος Πελοπν. (Οἶν.)
ἄγναντους Ἡπ. Συγκριτ. ἀγναδότερος Πελοπν. (Οἶν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀγνάντεια.

Ἐπὶ τόπου, περίοπτος, ἀποπτος ἐνθ' ἄν.: Αὐτὸ εἶναι
ἄγναντον μέρος Ἡπ. Ἡ καλύβα τοῦ τοιοπάνη πρέπει νὰ
εἶναι ἔς τὸ ἀγναδότερο μέρος γιὰ νὰ ἴναι ἀγνάδιο ἔς τὰ γιδο-
πρόβατα Οἶν. Συνών. ἀγναντερός. Τὸ οὐδ. πληθ. Ἄγναντα
καὶ ὡς τοπων. Ἡπ.

ἀγνᾶρις ἐπίθ. Πόντ. (Ἄμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν.
κ. ἀ.) ἀγνᾶρις Πόντ. (Ἄμισ.) ἀγνᾶρις Πόντ. (Χαλδ.)
Οὐδ. ἀγνᾶρις Πόντ. (Ἄμισ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀγνός.

1) Δόκιμος, ἀξιόλογος, σπουδαῖος, θαυμάσιος, σπάνιος,
ἐκλεκτός ἐνθ' ἄν.: Φαεῖν ἀγνᾶρ Χαλδ. Ἡντᾶν ἀγνᾶρ κα

εἶναι ἔς τὸ παζάρ' κοβαλεῖ (ὁ,τιδήποτε ἀσύνηθες εὐρί-
σκεται εἰς τὴν ἀγοράν, φέρει) Κοτύωρ. 2) Παράδο-
ξος, περίεργος, παράξενος, ἀσυνήθης ἐνθ' ἄν.: Ἀγνᾶρις
μοιάζεις ἐπὶ Οἶν. Ἀκόμη τὸ ἀγνᾶρις, τὸ καρυδίου δέντρο, σὺν
ἤρτε καιρός, ἔφερε καὶ πολλὰ καρύδια (τὸ ἔτι θαυμαστότε-
ρον, παραδοξότερον...) Ἄμισ. Ἄν τὸ δικό σου ἐνὶ ἀσ' σὸ
δικό μου καλὸ καὶ ἀγνᾶρι, ἐγὼ νὰ ἴνω σκλάβος σου (ἐὰν τὸ
ιδιόν σου, ἐνν. παραμύθι, εἶναι καλύτερον καὶ περιεργό-
τερον ἀπὸ τὸ ιδιόν μου, ἐγὼ νὰ γίνω σκλάβος σου)
αὐτόθ. Εὐρε ἔναν μύθ' κὶ ἀγνᾶρ δεῖ οὐλτις δεξίξ' α (εὐρεν
ἐν μύδιον καὶ ὡς τι παράξενον δεικνύει εἰς ὅλους.
Ἐκ παραμυθ.) Κοτύωρ.

ἀγνᾶρω Κρήτ. (Πρίν.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *anlatmak* καὶ διαλεκτ. *ağnatmak*
ἀπὸ τοῦ θέμ. τοῦ ἀπαρ.

Ἐννοῶ, καταλαμβάνω: Ἄσμ.

Μάθια μὲ μάθια μὲ μαθιές, πουλί μόν, δὲν ἀγνᾶρω
καὶ στόμα μου ἴδωκε ὁ θεὸς γιὰ νὰ σοῦ ροζονάρω
(ὁμιλῶ). Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀγναεύω.

ἀγναφοπέτσι τό, Κρήτ. ἀγναφόπεισο Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀγναφος καὶ τοῦ οὐσ. πετσί.

1) Δέρμα βουβάλου ἀτελῶς κατεργασμένον χρησιμο-
ποιούμενον διὰ καττύματα τῶν ὑποδημάτων κατὰ τὸ
θέρος μόνον, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ γναμμένο: Ἀγόρασα
ἀγναφόπεισο κ' ἴσαξα τὰ στιβάνια μου. 2) Μεταφ. ἄνθρω-
πος ἀγροῖκος. Συνών. πέτσακας.

ἄγναφος ἐπίθ. Κρήτ. Χίος. — Λεξ. Κομ. ἄγναθος
Χίος ἄγναφος Θεσσ. (Καρδίτ.) Χίος

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀγναφος καὶ ἀγναπιος.

1) Ἀλεύκαντος Κρήτ.: Ἀγναφα μαλλιά. 2) Ἐπὶ
δέρματος, ἀκατέργαστον, ἀτελῶς κατεργασμένον, μὴ
ἀπεψυλωμένον τῶν τριχῶν, ἐνεκα τούτου ξηρὸν καὶ τραχύ.
Ἰδ. ἀγναφοπέτσι. Πβ. Πλούταρχ. 2,692a «ἀγνάπτοις
δὲ τούτοις (ἐνν. τοῖς ὑφάσμασι) διὰ τὴν τραχύτητα καὶ
ξηρότητα τῆς κροκύδος». Ἐπὶ τῆς ἐννοίας τῆς τραχύ-
τητος πρέπει νὰ ἐκληφθῇ τὸ τῆς Κ.Δ. (Ματθ. 9,16 καὶ
Μάρκ. 2,21) «ράκος ἄγναφον». Ἀντίθ. γναμμένος,
γναφτός. 3) Μεταφ. ἐπὶ ἀνθρώπων καὶ ζώων, ἀγύ-
μναστος, ἀνάσκητος, ἀσυνήθιστος Χίος: Ἀγναφος ἄνθρω-
πος. Ἀγναφο βούδι. Εἶσαι ἄγναθος ἀπ' αὐτὴ τὴ δουλειά.

ἀγνέα ἡ, Ἡπ. (Χιμάρ.) ἀγνέα Κύπρ. — ΚΘεοτόκ.
Γεωργ. Βιργ. 48.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄγνος.

Τὸ φυτὸν ἄγνος, ὁ ἰδ.: Ποίημ.

Καὶ πρῶτα δένε ὁλόγουρα ἔς τὸ σῆχι τους κουλοῦρες
ντωτὲς ἀπὸ λειανὴν ἀγνέα

ΚΘεοτόκ. ἐνθ' ἄν. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Ἡπ.

ἄγνεστος ἐπίθ. ἄνεστος Εὐβ. (Κονίστρ. κ. ἀ.) ἄνι-
στους Σάμ. ἄγνεστος Παξ. Πελοπν. (Ἀρχαδ.) κ. ἀ. ἄγνι-
στους Μακεδ. (Βελβ. Σιάτ. κ. ἀ.) ἄνεστος Εὐβ. (Κονίστρ.
Κύμ. κ. ἀ.) ἄγνιθους Μακεδ. (Σισάν. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *γνεστός - *νεστός
< γνέθω - νέθω. Ὁ δὲ τύπ. ἄνεστος - ἄγνεστος ἐκ τοῦ
ἐνεστ. νέθω - γνέθω.

